

UWAGI/OPINIE DO:**Projekt Planu współpracy rozwojowej w 2023 roku.***Etap konsultacji społecznych oraz uwagi zgłoszone podczas XXIII posiedzenia Rady Programowej Współpracy Rozwojowej*

L.p.	Autor uwagi	Jednostka redakcyjna, do której odnosi się uwaga	Treść uwagi	Propozycja zapisu	Stanowisko DWR
1	PCPM	Część pierwsza, I. B. i C. – cała treść	W części I. A. zawarte są informacje które działania będą finansowane w ramach konkursu „pomoc rozwojowa 2023”. W przypadku części I. B. i C. nie ma w ogóle takiego zapisu co można zinterpretować, że konkurs ten nie będzie obejmować krajów Bliskiego Wschodu i Afryki.	Zawarcie jasnej informacji, że konkurs „Polska pomoc rozwojowa 2023” będzie obejmować kraje Afryki i Bliskiego Wschodu lub które kraje w przypadku zawężenia jego zakresu geograficznego.	Uwaga uwzględniona. Uzupełnienie części I.B. i C. o zapis „Działania służące osiągnięciu ww. celów” będą realizowane m.in. w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2023” i za pośrednictwem polskich placówek dyplomatycznych. Wyjaśnienie: w części dotyczącej wybranych krajów PW wymieniane są różne narzędzia realizacji poszczególnych celów. Jest ich więcej niż w przypadku regionu Afryki i Bliskiego Wschodu.
2	PCPM	XI. C. Projekty realizowane za pośrednictwem organizacji	Termin ogłoszenia konkursu „pomoc rozwojowa 2023” i „pomoc humanitarna 2023” przewidziany jest na I połowę 2023. Zarówno w roku 2020, jak i w 2021, konkursy te były rozstrzygane dopiero w	W przypadku konkursów „pomoc rozwojowa 2023” i „pomoc humanitarna 2023” wstawienie zapisu, że termin jego ogłoszenia to I kwartał	Uwaga uwzględniona.

		pozarządowych, jednostek samorządu terytorialnego, publicznych szkół wyższych, instytutów badawczych, Polskiej Akademii Nauk oraz jej jednostek naukowych i organizacyjnych	sierpniu, co pozwalało na rozpoczęcie działań projektowych dopiero we wrześniu, zaś okres realizacji działań w przypadku wielu projektów wynosił tylko 4 miesiące. Dobrze by powrócić do praktyki z lat wcześniejszych, gdy konkurs był rozpisywany jak najwcześniej, aby dać organizacjom jak najwięcej czasu na realizację projektów.	2023 r.	
3	Grupa Zagranica	Część pierwsza, I. Priorytety geograficzne i tematyczne (str.6) <i>“(...) Działania podejmowane w ramach polskiej współpracy rozwojowej nakierowane zostaną ponadto na zapewnienie skutecznej ochrony osobom prześladowanym ze względu na religię i wyznanie lub inne przekonania – zarówno poprzez udzielanie pomocy ofiarom takich</i>	Propozycja zmiany, aby uczynić zapis bardziej inkluzywnym - nie wykluczać pewnych grup/osób prześladowanych	<i>“(...) Działania podejmowane w ramach polskiej współpracy rozwojowej nakierowane zostaną ponadto na zapewnienie skutecznej ochrony osobom prześladowanym, zwłaszcza ze względu na religię i wyznanie lub inne przekonania – zarówno poprzez udzielanie pomocy ofiarom takich prześladowań wewnątrz krajów pochodzenia jak i w krajach przyjmujących jak i kierowanie wsparcia do rządów i instytucji walczących z ich przejawami i przyczynami (...)”</i>	Uwaga odrzucona. Istniejący zapis nie wyklucza żadnej z grup osób prześladowanych.

		<i>prześladowań, jak i kierowanie wsparcia do rządów i instytucji walczących z ich przejawami i przyczynami (...)</i>			
4	Grupa Zagranica	<p>Część pierwsza, I Priorytety geograficzne i tematyczne – Bałkany Zach.</p> <p><i>“(...) Niezależnie od wskazanych priorytetów geograficznych, pomoc kierowana będzie do krajów, w których wystąpią zwiększone potrzeby wynikające z międzynarodowej sytuacji politycznej, priorytetów polskiej polityki zagranicznej lub zdarzeń o charakterze kryzysowym. W 2023 r. działania takie podejmowane będą między innymi w odniesieniu do</i></p>	Postulujemy dodanie informacji kto będzie realizatorem działań w zakresie pomocy rozwojowej kierowanej do krajów Bałkanów Zachodnich.	<i>Bez propozycji zapisu</i>	<p>Uwaga odrzucona.</p> <p>Określenie mechanizmu na tym etapie usztywnia zapis i ogranicza sposób wydawania środków.</p>

		<i>krajów Bałkanów Zachodnich (...)</i> ”			
5	Grupa Zagranica	<p>Część pierwsza, I Priorytety geograficzne i tematyczne – Bałkany Zach.</p> <p><i>“(...) Niezależnie od wskazanych priorytetów geograficznych, pomoc kierowana będzie do krajów, w których wystąpią zwiększone potrzeby wynikające z międzynarodowej sytuacji politycznej, priorytetów polskiej polityki zagranicznej lub zdarzeń o charakterze kryzysowym. W 2023 r. działania takie podejmowane będą między innymi w odniesieniu do krajów Bałkanów Zachodnich (...)</i>”</p>	<p>Postulujemy uwzględnienie Jemenu na liście krajów biorców polskiej pomocy rozwojowej obserwując działania min. DG INTPA w odniesieniu do tego kraju i wychodzenie poza działania stricte humanitarne. Jemen jest jednym z największych wyzwań dla międzynarodowej społeczności w zakresie współpracy rozwojowej.</p>	<p><i>“(...) Niezależnie od wskazanych priorytetów geograficznych, pomoc kierowana będzie do krajów, w których wystąpią zwiększone potrzeby wynikające z międzynarodowej sytuacji politycznej, priorytetów polskiej polityki zagranicznej lub zdarzeń o charakterze kryzysowym. W 2023 r. działania takie podejmowane będą między innymi w odniesieniu do krajów Bałkanów Zachodnich oraz Jemenu (...)”</i></p>	<p>Uwaga odrzucona.</p> <p>Zgodnie z Programem Wieloletnim lista krajów priorytetowych zostanie poddana dwukrotnie przeglądowi ze względu na ewentualne zmiany społeczno-polityczne na świecie: w trakcie opracowywania Planu współpracy rozwojowej w 2024 oraz w 2027 r.</p>
6	Grupa Zagranica	<p>Część pierwsza, I Priorytety geograficzne i</p>	<p>Postulujemy uwzględnienie istotnego potencjału, kompetencji i doświadczenia polskich organizacji pozarządowych i</p>	<p><i>“(...) Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje (CZR 16): (a) budowa społeczeństwa</i></p>	<p>Uwaga odrzucona.</p>

		<p>tematyczne – Białoruś</p> <p><i>“(…) Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje (CZR 16):</i> <i>(a) budowa społeczeństwa obywatelskiego, w tym zapewnienie elastycznego, inkluzywnego, partycypacyjnego i reprezentatywnego procesu podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach administracji;</i> <i>(b) promocja i wspieranie dobrego rządzenia, przestrzegania praw człowieka i stosowania zasad demokracji, w tym dostępu do rzetelnej informacji.</i></p> <p><i>Działania służące osiągnięciu ww. rezultatów będą</i></p>	<p>ujęcie ich jako potencjalnych realizatorów działań zarówno w odniesieniu do działania 1a jak i 1b, w tym zawiera się pytanie szczegółowe o to czy FSM będzie organizowała otwarte konkursy grantowe w ramach tych wymienionych priorytetów tematycznych, a jeśli tak to jaki jest planowany harmonogram i budżet tych konkursów.</p>	<p><i>obywatelskiego, w tym zapewnienie elastycznego, inkluzywnego, partycypacyjnego i reprezentatywnego procesu podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach administracji;</i> <i>(b) promocja i wspieranie dobrego rządzenia, przestrzegania praw człowieka i stosowania zasad demokracji, w tym dostępu do rzetelnej informacji.</i></p> <p><i>Działania służące osiągnięciu ww. rezultatów będą realizowane za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej <u>oraz organizacji pozarządowych</u> (…)”</i></p>	<p>W obecnych warunkach politycznych MSZ nie planuje zlecenia zadań organizacjom pozarządowym do realizacji na terenie Republiki Białorusi. FSM będzie prowadziła otwarty konkurs dla organizacji pozarządowych wspierających społeczeństwo białoruskie.</p>
--	--	--	---	---	--

		<i>realizowane za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej. (...)</i>			
7	Grupa Zagranica	<p>I. Priorytety geograficzne i tematyczne – Ukraina</p> <p><i>“(...) Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje (CZR 16):</i> <i>(a) budowa profesjonalnych, transparentnych, działających dla dobra i bezpieczeństwa publicznego i zgodnie z prawem instytucji krajowych i lokalnych (...)</i> <i>(b) rozwój krajowych i lokalnych systemów zarządzania kryzysowego (...)</i></p>	<p>Postulujemy utrzymanie zeszłorocznego priorytetu dot. <i>“(...) budowy społeczeństwa obywatelskiego, w tym zapewnienia elastycznego, inkluzywnego, partycypacyjnego i reprezentatywnego procesu podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach administracji (...)</i>” oraz uwzględniania - analogicznie jak w roku ubiegłym - jako realizatorów działań w tym zakresie - polskich organizacji pozarządowych, podmiotów z dużym doświadczeniem w pracy z Ukrainą, posiadających dobrych i doświadczonych partnerów lokalnych.</p>	<p><i>“(...) Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje (CZR 16):</i> <i>(a) budowa profesjonalnych, transparentnych, działających dla dobra i bezpieczeństwa publicznego i zgodnie z prawem instytucji krajowych i lokalnych (...)</i> <i>(b) rozwój krajowych i lokalnych systemów zarządzania kryzysowego (...)</i> <i>(c) <u>budowa społeczeństwa obywatelskiego, w tym zapewnienie elastycznego, inkluzywnego, partycypacyjnego i reprezentatywnego procesu podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach administracji.</u></i></p> <p><i>Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2023” oraz za pośrednictwem organów administracji</i></p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Rozszerzono możliwość realizacji priorytetów dotyczącego rozwoju systemów zarządzania kryzysowego oraz budowy społeczeństwa obywatelskiego na organizacje pozarządowe.</p> <p>Przyjęto zapis: Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje (CZR 16):</p> <p>a) budowa profesjonalnych, transparentnych, działających dla dobra i bezpieczeństwa publicznego i zgodnie z prawem instytucji krajowych i lokalnych; w tym w zakresie kluczowych reform wynikających z przygotowania do członkostwa w UE;</p>

	<p>oraz</p> <p>Marta Titaniec, KIK</p> <p>Jarosław Bittel, CP</p> <p>Wojciech Wilk, PCPM</p> <p>– uwaga przekazana podczas XXIII posiedzenia Rady Programowej Współpracy Rozwojowej</p>	<p><i>Działania służące osiągnięciu ww. rezultatów będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej i Fundacji Solidarności Międzynarodowej.</i></p>		<p><i>rządowej i Fundacji Solidarności Międzynarodowej (...)”</i></p> <p>Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje (CZR 16):</p> <p>a) budowa profesjonalnych, transparentnych, działających dla dobra i bezpieczeństwa publicznego i zgodnie z prawem instytucji krajowych i lokalnych; w tym w zakresie kluczowych reform wynikających z przygotowania do członkostwa w UE;</p> <p>b) budowa społeczeństwa obywatelskiego, w tym zapewnienie elastycznego, inkluzywnego, partycypacyjnego i reprezentatywnego procesu podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach administracji.</p> <p>c) rozwój krajowych i lokalnych systemów zarządzania kryzysowego, budowa zdolności administracji publicznej do zapobiegania klęskom</p>	<p>b) budowa społeczeństwa obywatelskiego, w tym zapewnienie elastycznego, inkluzywnego, partycypacyjnego i reprezentatywnego procesu podejmowania decyzji na wszystkich szczeblach administracji.</p> <p>c) rozwój krajowych i lokalnych systemów zarządzania kryzysowego, budowa zdolności administracji publicznej do zapobiegania klęskom żywiołowym i katastrofom, wynikającym z działalności człowieka i reagowania na ww. klęski i katastrofy, a także wzrost zdolności operacyjnych w tym zakresie.</p> <p>Działania służące osiągnięciu rezultatu a) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej i Fundacji Solidarności Międzynarodowej, natomiast działania służące osiągnięciu rezultatów b) i</p>
--	---	--	--	---	--

				<p>żywiolowym i katastrofom, wynikającym z działalności człowieka i reagowania na ww. klęski i katastrofy, a także wzrost zdolności operacyjnych w tym zakresie.</p> <p>Działania służące osiągnięciu ww. rezultatów będą realizowane w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2023” oraz za pośrednictwem organów administracji rządowej i Fundacji Solidarności Międzynarodowej</p>	<p>c) będą realizowane w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2023” oraz za pośrednictwem organów administracji rządowej i Fundacji Solidarności Międzynarodowej.</p>
8	<p>Grupa Zagranica; oraz</p> <p>Marta Titaniec, KIK</p> <p>Jarosław Bittel, CP</p> <p>Wojciech Wilk, PCPM</p> <p>– uwaga przekazana podczas XXIII posiedzenia Rady Programowej Współpracy</p>	<p>Część pierwsza, I Priorytety geograficzne i tematyczne – Ukraina</p> <p>“(…) Zdrowie (CZR 3): poprawa jakości i dostępu do opieki zdrowotnej oraz usług społecznych dla osób poszkodowanych w wyniku konfliktu zbrojnego.</p> <p>Działania służące</p>	<p>Postulujemy uwzględnienie - analogicznie jak w roku ubiegłym - jako realizatorów działań w tym zakresie polskich organizacji pozarządowych, podmiotów z dużym doświadczeniem w tym obszarze tematycznym</p>	<p>“(…) Zdrowie (CZR 3): poprawa jakości i dostępu do opieki zdrowotnej oraz usług społecznych dla osób poszkodowanych w wyniku konfliktu zbrojnego.</p> <p>Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2023”, za pośrednictwem organów administracji rządowej, organizacji międzynarodowych i Fundacji Solidarności Międzynarodowej. (...)”</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p>

	Rozwojowej	osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej, organizacji międzynarodowych i Fundacji Solidarności Międzynarodowej. (...)"			
9	Grupa Zagranica	I. Priorytety geograficzne i tematyczne – B. Afryka Subsaharyjska, C. Bliski Wschód	W częściach B i C priorytetów geograficznych /tematycznych brakuje zasadniczych informacji (uwzględnionych w części A dot. krajów PW) dot. narzędzi i podmiotów realizujących poszczególne działania (administracja rządowa, FSM, konkurs PPR, itd.). Postulujemy uzupełnienie tych informacji zwracając uwagę na istotną rolę także NGO jako realizatorów tych działań.	<i>Bez propozycji zapisu</i>	Uwaga uwzględniona (analogicznie jak w pkt 7). Uzupełnienie części I.B. i C. o zapis „Działania służące osiągnięciu ww. celów” będą realizowane m.in. w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2023” i za pośrednictwem polskich placówek dyplomatycznych.
10	Grupa Zagranica	III. Pomoc humanitarna (str. 18) – Ukraina “(…) Z tych przyczyn w 2023 r. Polska będzie kontynuować niesienie pomocy humanitarnej obywatelom	Postulujemy o uzupełnienie opisu tego punktu o kwestię ujęcia kosztów wsparcia uchodźczyń i uchodźców ukraińskich w Polsce jako kategorii kosztów uwzględnianych i raportowanych w ramach ODA. O ile brak udostępnienia części finansowej projektu planu w tych konsultacjach nie pozwala na pełną ocenę, w pełni zgadzając się z koniecznością mocnego i trwałego	<i>Bez propozycji zapisu</i>	Uwaga odrzucona. Finansowanie uchodźczyń i uchodźców w Polsce pozostaje w kompetencjach pełnomocnika rządu ds. uchodźców ukraińskich przy MSWiA. Przyjęcie postulatu uzupełnienia opisu tego punktu o kwestię ujęcia kosztów wsparcia

		<p><i>Ukrainy w kraju i w państwach zagrożonych kryzysem humanitarnym, spowodowanym masową migracją Ukraińców uciekających przed rosyjską agresją. (...)</i></p>	<p>wspierania Ukrainy także w ramach systemu Polskiej Pomocy, postulujemy utrzymanie stabilności finansowania działań w innych krajach w kryzysie humanitarnym i rozwojowym. Niezmiennie przypominamy o cały czas relatywnie niskim poziomie polskiej ODA (szczególnie w odniesieniu do pomocy bilateralnej) wobec deklarowanego przez Polskę poziomu 0,33% DNB.</p>		<p>uchodźczyń i uchodźców ukraińskich w Polsce jako kategorii kosztów uwzględnianych i raportowanych w ramach ODA pociągałoby konieczność zapewnienia środków na pomoc humanitarną MSZ znacznie przekraczające możliwości budżetowe. Liczba uchodźców na dzień 29.11.2022 r. wyniosła 1 521 085 osób, a zgodnie z wyliczeniami OECD koszt per capita wynosi 5225 EUR.</p>
11	Grupa Zagranica	<p>IV. Edukacja globalna – definicja edukacji globalnej</p>	<p>Postulujemy powrót do przyjętej w porozumieniu międzysektorowym definicji edukacji globalnej. W projekcie planu na rok 2023 została ona skrócona, nie oddaje jednak kompleksowości perspektywy edukacyjnej, w której mowa w tym rozdziale Planu Roczego. Uważamy, że dokumenty regulujące WR w Polsce powinny pozostać przy oryginalnym brzmieniu definicji, aby nie upraszczać wielowymiarowości tego, czym edukacja globalna jest i w jaki sposób powinna być realizowana w ramach planowanych projektów. Jednocześnie zwracamy uwagę, że na początku listopada br. Polska podpisała nową deklarację Edukacji Globalnej do 2050 roku, która została przygotowana przez GENE. W związku z tym</p>	<p><i>Bez propozycji zapisu</i></p>	<p>Akceptacja propozycji przywrócenia przyjętej definicji edukacji globalnej:</p> <p>Edukacja globalna to część kształcenia obywatelskiego i wychowania, która rozszerza ich zakres przez uświadamianie istnienia zjawisk i współzależności globalnych. Jej głównym celem jest przygotowanie odbiorców do stawiania czoła wyzwaniom dotyczącym całej ludzkości. Przez współzależności rozumiemy wzajemne powiązania i przenikanie systemów kulturowych,</p>

			<p>wnoskujemy o ujęcie zapisów deklaracji w Planie Rocznym na 2023 rok, szczególnie że zostały w niej ujęte konkretne zobowiązania sygnatariuszy dotyczące: budowania i rozwijania krajowych polityk i strategii nakierowanych na edukację globalną; zwiększenia roli edukacji globalnej w polityce edukacyjnej, m.in. w programach nauczania; zapewnienia funduszy “współmiernie do ambicji niniejszej Deklaracji”, w tym także wieloletnich, stabilnych i przewidywalnych źródeł finansowania. Jest to zatem bardzo ważny dokument, który będzie kształtował działania w obszarze edukacji globalnej w Europie w ciągu najbliższych ponad 20 lat.</p>		<p>środowiskowych, ekonomicznych, społecznych, politycznych i technologicznych. Do aktualnych globalnych wyzwań należy zaliczyć m.in. zapewnienie pokoju i bezpieczeństwa na świecie, poprawę jakości życia w krajach Globalnego Południa, ochronę praw człowieka, zapewnienie zrównoważonego rozwoju, budowanie partnerskich relacji gospodarczych i społecznych pomiędzy krajami Globalnej Północy i Globalnego Południa. Szczególnie istotne w edukacji globalnej jest tłumaczenie przyczyn i konsekwencji opisywanych zjawisk, przedstawianie perspektywy Globalnego Południa, rozumienie świata jako złożonego i dynamicznie zmieniającego się systemu, kształtowanie krytycznego myślenia i zmiany postaw, ukazywanie wpływu jednostki na globalne procesy i wpływu globalnych procesów na jednostkę.</p>
--	--	--	---	--	---

12	Grupa Zagranica	VII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi (str. 21) – komentarz do całości zapisu	Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych i uwzględnienie sektora pozarządowego jako istotnego partnera w realizacji działań w ramach polskiej współpracy rozwojowej jest zasadniczym systemowym postulatem Grupy Zagranica od wielu lat. Doceniamy deklarację MSZ dot. konieczności intensyfikacji współpracy z NGO w roku 2023. Zgadzając się z tak sformułowanymi celami, postulujemy określenie/opisanie w planie rocznym 2023 konkretnych działań i inicjatyw, które mają doprowadzić do ich realizacji. Pozostajemy jako federacja w gotowości do współpracy i roboczych dyskusji nt. największych wyzwań i barier przed jakimi stoją organizacje pozarządowe angażujące się w pomoc rozwojową i humanitarną.	<i>Bez propozycji zapisu</i>	Uwaga uwzględniona. Zapis zaproponowany w pkt 25.
13	Grupa Zagranica	XI., C (str. 25-26) – konkursy – planowany termin ogłoszenia konkursu – I połowa 2023	Postulujemy ogłaszanie konkursów Polskiej Pomocy jak najszybciej jest to możliwe. Zwraca w tym roku uwagę tak szeroko określone ramy czasowe w odróżnieniu od zeszłorocznej formuły (PWR 2022) mówiące o ogłoszeniu konkursu "w ciągu miesiąca od przyjęcia Planu...". Jak wskazywaliśmy jako federacja wielokrotnie, także przy okazji zeszłorocznych konsultacji, przy reżimie jednorocznym realizowania i rozliczania projektów jest to niezwykle istotne.	<i>Bez propozycji zapisu</i>	Uwaga częściowo uwzględniona. W przypadku konkursów „Polska pomoc rozwojowa 2023” i „Pomoc humanitarna 2023” przyjęto zapis, że termin ich ogłoszenia to I kwartał 2023.
14	Grupa Zagranica	XI., C (str. 26) – konkurs na działania edukacyjne na rzecz podniesienia	Mając na uwadze rozstrzygnięcia konkursu “Edukacja globalna 2022” bez wyłaniania ofert (reakcja Grupy Zagranica w piśmie do Min. P. Jabłońskiego z dn. 11.10.2022), apelujemy o stabilne finansowanie dla	<i>Bez propozycji zapisu</i>	Wyjaśnienie: MSZ planuje wzmocnić komponent edukacji globalnej i, przy wsparciu MEiN, spowodować jej

		<p>świadomości i zrozumienia problemów globalnych oraz współzależności między państwami</p>	<p>działań edukacji globalnej, która ma strategiczne znaczenie dla poparcia polskiego społeczeństwa dla działań rozwojowych i humanitarnych realizowanych w ramach Polskiej Pomocy</p>		<p>szersze uwzględnienie w programie nauczania.</p>
15	Grupa Zagranica	<p>XI., D (str. 27) – działania realizowane za pośrednictwem Fundacji Solidarności Międzynarodowej</p> <p><i>“(…) MSZ zleci Fundacji Solidarności Międzynarodowej w 2023 roku zadania z zakresu polskiej współpracy rozwojowej zgodnie z określonym zakresem tematycznym dla poszczególnych krajów priorytetowych. FSM będzie realizować inicjatywy własne, za pośrednictwem polskich organizacji pozarządowych...</i></p>	<p>Analogicznie jak w konsultacjach zeszłorocznych (PWR-u 2022) będziemy wdzięczni za informację czy FSM będzie organizował otwarte konkursy grantowe. Jeśli tak, to jakie konkursy są planowane? Jeśli nie, to w jakiej formie będą realizowane projekty/inicjatywy za pośrednictwem organizacji pozarządowych?</p>	<i>Bez propozycji zapisu</i>	<p>Jak co roku i w 2023 r. planowana jest zlecenie FSM organizacji konkursu dotacyjnego na rzecz wsparcia środowisk białoruskich. Statutowym celem działalności FSM jest przede wszystkim prowadzenie działań w zakresie współpracy rozwojowej na rzecz innych państw. Cel ten może być realizowany poprzez zlecenie zadań realizatorom projektów w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz poprzez działania własne. Koncentracja na działaniach własnych wynika z potrzeby skupienia się przez Fundację na działaniach na miejscu, w oparciu o przedstawicielstwa w krajach priorytetowych. Realizacja działań własnych na miejscu wynika z możliwości bezpośredniej współpracy z partnerami w</p>

		(...)”			krajach partnerskich, co pozwala na dobre rozpoznanie potrzeb w tych krajach, jak również potrzeb rzeczywistych beneficjentów.
16	Katarzyna Zalas-Kamińska	Część pierwsza, 1. Priorytety geograficzne i tematyczne.	W planie brakuje informacji na temat prac (stanu prac) nad strategiami współpracy z poszczególnymi krajami priorytetowymi Polskiej Pomocy	Wydarzenia międzynarodowe, w tym pandemia Covid-19, a obecnie także agresja Rosji na Ukrainę, wpływają na prace nad tworzeniem strategii współpracy rozwojowej z krajami priorytetowymi Polskiej Pomocy, zapowiedzianymi w „Programie 2021–2030”. Choć ich wypracowanie ulega wydłużeniu, prace są kontynuowane; w 2023 roku planowane jest opublikowanie pilotażowej strategii dla Gruzji, a także przedstawienie zaktualizowanego harmonogramu ich tworzenia dla pozostałych krajów priorytetowych, będących największymi adresatami wsparcia ze strony Polski.	Uwaga częściowo uwzględniona. Wydarzenia międzynarodowe, w tym pandemia Covid-19, a obecnie także agresja Rosji na Ukrainę, opóźniły rozpoczęcie prac nad tworzeniem strategii krajowych z krajami partnerskimi. W 2023 roku odbędą się konsultacje z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego oraz władz lokalnych w celu wypracowania założeń strategii.
17	Katarzyna Zalas-Kamińska	IV. Edukacja globalna	W planie brakuje informacji na temat prac nad tworzeniem dokumentu strategiczno-operacyjnego dotyczącego edukacji globalnej w Polsce	W 2023 roku planowane są konsultacje dotyczące zawartości/treści dokumentu strategicznego na temat edukacji globalnej w Polsce. Materiał będzie konsultowany m.in. z sektorem pozarządowym.	Uwaga częściowo uwzględniona. MSZ rozpocznie przygotowania do opracowania treści dokumentu o charakterze strategicznym i operacyjnym

					dotyczącego edukacji globalnej w Polsce.
18	Katarzyna Zalas-Kamińska	VI. Walka ze skutkami Covid-19	<p>Informacja: „W sierpniu 2021 roku Polska rozpoczęła proces odsprzedaży i donacji szczepionek dla krajów zgłaszających zapotrzebowanie na szczepionki. W okresie od sierpnia 2021 – do sierpnia 2022 odsprzedano lub подарowano łącznie ok. 28 mln dawek szczepionek 28 państwom na kilku kontynentach. Łączna ich wartość przekroczyła 300 mln euro” powinna wskazywać, ile dawek odsprzedano, a ile подарowano, a także uwzględnić podział kwotowy.</p> <p>W informacji „W ramach projektu zrealizowano w marcu i kwietniu przekazanie szczepionek przez Portugalię dla Armenii”, dla jasności przekazu proponuję dodać rok</p>	<p>W sierpniu 2021 roku Polska rozpoczęła proces odsprzedaży i donacji szczepionek dla krajów zgłaszających zapotrzebowanie na szczepionki. W okresie od sierpnia 2021 – do sierpnia 2022 odsprzedano lub подарowano łącznie ok. 28 mln dawek szczepionek 28 państwom na kilku kontynentach. Łączna ich wartość przekroczyła 300 mln euro, z czego ..... dawek o wartości ..... odsprzedano.</p> <p>W ramach projektu zrealizowano w marcu i kwietniu 2022 przekazanie szczepionek przez Portugalię dla Armenii.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Wyjaśnienie: Przekazano łącznie 27 929 430 dawek szczepionek za sumę 307 030 437 EUR. Z czego: - sprzedaż non profit: 14 783 100 dawek za sumę 240 414 150 EUR; - darowizna: 12 846 810 dawek za sumę 61 973 727 EUR; - wymiana/swap: 299 520 dawek za sumę 4 642 560 EUR.</p>
19	Katarzyna Zalas-Kamińska	VII. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	<p>Proponuję, aby uściślić informację: „W 2023 r. MSZ zintensyfikuje współpracę z organizacjami pozarządowymi. Poza działaniami realizowanymi w ubiegłych latach, podjęte zostaną w szczególności inicjatywy mające na celu: Podnoszenie kompetencji organizacji pozarządowych i ich przedstawicieli w zakresie realizacji projektów (w tym prawidłowego przygotowania ofert oraz rozliczenia realizowanych zadań); Wzmacnianie zdolności merytorycznych i</p>	<p>W 2023 r. MSZ zintensyfikuje współpracę z organizacjami pozarządowymi. Poza działaniami realizowanymi w ubiegłych latach (m.in. współpraca przy realizacji konkursów dla sektora pozarządowego, konsultacje planów rocznych i planów wieloletnich, współpraca przy tworzeniu porozumienia dotyczącego</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>W 2023 r. MSZ zintensyfikuje współpracę z organizacjami pozarządowymi. Poza działaniami realizowanymi w ubiegłych latach (m.in. współpraca przy realizacji konkursów dla sektora pozarządowego, konsultacje</p>

			<p>organizacyjnych u średnich i mniejszych podmiotów (w tym w szczególności organizacji działających poza największymi miastami Polski) do realizacji projektów rozwojowych; Zwiększanie usieciowienia organizacji pozarządowych, rozwój ich współdziałania między sobą, a także współpracy między nimi i a jednostkami administracji publicznej i partnerami zagranicznymi” o planowaną formę tych działań.</p>	<p>edukacji globalnej, udział w spotkaniach roboczych, współpraca przy organizacji forum współpracy rozwojowej, targów pomocy humanitarnej i rozwojowej, wystaw, debat i materiałów informacyjno-promocyjnych dla mediów), podjęte zostaną w szczególności inicjatywy mające na celu: Podnoszenie kompetencji organizacji pozarządowych i ich przedstawicieli w zakresie realizacji projektów (w tym prawidłowego przygotowania ofert oraz rozliczenia realizowanych zadań); Wzmacnianie zdolności merytorycznych i organizacyjnych u średnich i mniejszych podmiotów (w tym w szczególności organizacji działających poza największymi miastami Polski) do realizacji projektów rozwojowych; Zwiększanie usieciowienia organizacji pozarządowych, rozwój ich współdziałania między sobą, a także współpracy między nimi i a jednostkami administracji publicznej i partnerami zagranicznymi.</p>	<p>planów rocznych i planów wieloletnich, udział w spotkaniach roboczych, współpraca przy organizacji wydarzeń informacyjnych (wystaw, debat i materiałów informacyjno-promocyjnych), podjęte zostaną w szczególności inicjatywy mające na celu: Podnoszenie kompetencji organizacji pozarządowych i ich przedstawicieli w zakresie realizacji projektów (w tym prawidłowego przygotowania ofert oraz rozliczenia realizowanych zadań); Wzmacnianie zdolności merytorycznych i organizacyjnych u średnich i mniejszych podmiotów (w tym w szczególności organizacji działających poza największymi miastami Polski) do realizacji projektów rozwojowych; Zwiększanie usieciowienia organizacji pozarządowych, rozwój ich współdziałania między sobą, a także współpracy między nimi i a jednostkami administracji publicznej i partnerami zagranicznymi.</p>
--	--	--	--	--	--

				Realizacja ww. działań, w tym ich forma (szkolenia, warsztaty, spotkania robocze, platforma sieciowa), nastąpi w oparciu o postulaty/potrzeby zgłoszone/zgłaszane do MSZ przez sektor pozarządowy; inicjatywy będą wdrażane w zależności od możliwości finansowo-organizacyjnych resortu.	Realizacja ww. działań, w tym ich forma (szkolenia, warsztaty, spotkania robocze, platforma sieciowa), nastąpi w oparciu o postulaty/potrzeby zgłoszone/zgłaszane do MSZ przez sektor pozarządowy; inicjatywy będą wdrażane w zależności od możliwości finansowo-organizacyjnych resortu.
20	Stowarzyszenie Leczymy z Misją	I., B.2.a)	Proponuję dołączenie zapisu o przeciwdziałaniu odwracalnym przyczynom niepełnosprawności i ich leczeniu, np. stosowaniu rehabilitacji ruchowej, korekcji wad wzroku i słuchu.	„... na niepełnosprawność oraz przeciwdziałanie i leczenie odwracalnych przyczyn niepełnosprawności ”	Uwaga odrzucona. Zawężenie czy też doprecyzowanie jest tutaj zbędne, gdyż projekty w proponowanym zakresie już są realizowane.
21	Stowarzyszenie Leczymy z Misją	I., B.5.a)	Celem odniesienia efektów pracy nieograniczonych do pojedynczych placówek ochrony zdrowia wskazane jest wspieranie projektów nastawionych na systemową poprawę jakości ochrony zdrowia. Nieodzownym elementem jest tu współpraca z przedstawicielami administracji lokalnej i managerami ochrony zdrowia.	„... podmiotów leczniczych, rozbudowę skoordynowanych systemów ochrony zdrowia na poziomie administracji lokalnej i krajowej , a także podnoszenie...”	Uwaga odrzucona. Proponowany zapis nakłada na polskie organizacje pozarządowe zadanie, które wykracza poza ich kompetencje i może być niewykonalne.
22	Stowarzyszenie Leczymy z Misją	I., B.5.a)	Podobnie jak w przypadku opieki okołoporodowej, zaniechania i niedopatrzenia w przypadku stanów nagłych mogą skutkować niepełnosprawnością i poniesieniem wysokich kosztów socjoekonomicznych w	„...opieki okołoporodowej i stanów nagłych. ”	Uwaga odrzucona. Aktualny zapis nie wyklucza podnoszenia kwalifikacji personelu medycznego w innym zakresie, niż opieka

			przyszłości. Proponuję wyszczególnienie stanów nagłych, jako zajmujących równie ważne miejsce na liście priorytetów w systemie ochrony zdrowia w krajach Afryki Subsaharyjskiej.		okołoporodowa, ale dąży do priorytetowego potraktowania tej sfery działań.
23	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Część pierwsza, I. Priorytety geograficzne i tematyczne współpracy rozwojowej, finansowanej ze środków MSZ oraz ze środków rezerwy celowej przeznaczonej na dwustronną współpracę rozwojową	Pogłębiający się kryzys żywnościowy, wynikający z uwarunkowań geopolitycznych i ekonomicznych, wymaga podjęcia zwiększonych działań eliminujących głód i wspierających transformację systemów żywnościowych w kierunku bardziej zrównoważonych.	Dopisanie celu nr 2 „Zero głodu” we fragmencie na str. 5 wyliczającym cele zrównoważonego rozwoju, które w szczególności będą wdrażane poprzez inicjatywy polskiej współpracy rozwojowej.	MSZ dostrzega powagę pogłębiającego się kryzysu żywnościowego. Choć katalog priorytetów jest określony w Programie wieloletnim współpracy rozwojowej, może on zostać poddany przeglądowi. Rada Programowa Współpracy Rozwojowej stanowi forum, na którym można podjąć dyskusję nad ewentualnymi modyfikacjami kierunków wyznaczonych w strategii wieloletniej. Przypominamy, że weryfikacja priorytetów jest zapowiedziana w Programie przy okazji prac nad Planami współpracy rozwojowej w 2024 i 2027 r.
24	Ministerstwo Finansów	Część trzecia, A. Składka do budżetu ogólnego UE (str. 27)	Według prognoz na pomoc rozwojową UE przeznaczy w 2023 roku ok. 11,298 mld EUR, w tym ok. 7,859 mld EUR w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy (ang. Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument – Global Europe, NDICI-GE), zaś 1,881 mld EUR w ramach pomocy humanitarnej (ang.	Według prognoz na pomoc rozwojową UE przeznaczy w 2023 roku ok. 11,4 mld EUR, w tym 8,94 mld EUR w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy (ang. Neighbourhood, Development	Uwaga uwzględniona.

			Humanitarian Aid, HUMA). Wkład Polski w finansowanie pomocy rozwojowej przez UE wyniesie w 2023 roku 481 mln EUR - jest to kwota udziału polskiej składki w budżecie ogólnym (4,26%) w odniesieniu do części budżetu UE przeznaczanej na oficjalną pomoc rozwojową.	and International Cooperation Instrument – Global Europe, NDICI-GE), zaś 1,83 mld EUR w ramach pomocy humanitarnej (ang. Humanitarian Aid, HUMA). Wkład Polski w finansowanie pomocy rozwojowej przez UE wyniesie w 2023 roku 486 mln EUR - jest to kwota udziału polskiej składki w budżecie ogólnym (4,26%) w odniesieniu do części budżetu UE przeznaczanej na oficjalną pomoc rozwojową.	
25	Grupa Zagranica	Uwagi ogólne	<p>1) W ramach konsultacji społecznych projektu PWR na rok 2022, wskazywaliśmy, że projekt planu nie odnosi się w żaden sposób do deklaracji i zobowiązań zawartych w Wieloletnim Programie Współpracy Rozwojowej na lata 2021-2030 w odniesieniu do:</p> <p>a) przygotowania krajowych strategii współpracy rozwojowej dla poszczególnych krajach priorytetowych,</p> <p>b) przygotowania „(...) dokumentu o charakterze strategicznym i operacyjnym dotyczącym edukacji globalnej w Polsce (...)”,</p> <p>c) przedstawienia analizy zasadności utworzenia w</p>		<p>Ad a) <i>vide</i> uwaga nr 22: Wydarzenia międzynarodowe, w tym pandemia Covid-19, a obecnie także agresja Rosji na Ukrainę, opóźniły rozpoczęcie prac nad tworzeniem strategii krajowych z krajami partnerskimi. W 2023 roku odbędą się konsultacje z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego oraz władz lokalnych w celu wypracowania założeń strategii.</p> <p>Ad b) MSZ rozpocznie przygotowania do</p>

			<p>polskim systemie „(...) wyspecjalizowanego podmiotu do wdrażania nowoczesnych narzędzi w obszarze współpracy międzynarodowej (...)”, tj. agencji wykonawczej.</p> <p>W odpowiedzi na nasze zapytanie rok temu otrzymaliśmy odpowiedź “<i>MSZ podejmie m.in. działania mające na celu stworzenia dokumentu o charakterze strategicznym i operacyjnym dotyczącym edukacji globalnej w Polsce</i>”.</p> <p>Będziemy wdzięczni za informację jaka jest sytuacja bieżąca/stan prac w odniesieniu do ww. trzech procesów.</p>		<p>opracowania treści dokumentu o charakterze strategicznym i operacyjnym dotyczącego edukacji globalnej w Polsce.</p> <p>Ad c) Powołanie agencji wykonawczej zostało zasygnalizowane w Wieloletnim programie współpracy rozwojowej jako opcja do rozważenia – nie jest to ani deklaracja, ani zobowiązanie. , Alternatywną dla powołania agencji opcją, również zasygnalizowaną w WPWR, jest wprowadzenie odpowiednich zmian legislacyjnych, umożliwiających sprawniejszą realizację zadań z zakresu współpracy rozwojowej w ramach obecnej struktury instytucjonalnej.</p>
26	Katarzyna Zalas-Kamińska	Uwaga ogólna	<p>Proponuję zasygnalizować w planie 2023 „rozszerzenie dyskusji/konsultacji na temat zasadności utworzenia w polskim systemie współpracy rozwojowej agencji wykonawczej, w tym możliwość powołania zespołu ds. opracowania analizy z tym związanej”.</p>		<p>Wyjaśnienie: W odniesieniu do kwestii powołania agencji wykonawczej wyjaśnienie zawiera odpowiedź na uwagę nr 34 (w pkt c).</p>

			<p>W planie 2023 znajduje się zapis: „Informacja na temat działań polskiej pomocy rozwojowej będzie dostępna na rządowej stronie internetowej gov.pl/polskapomoc, która będzie na bieżąco aktualizowana i udoskonalana pod względem nowoczesności przekazu”, w tym publikowane będą na niej materiały takie jak raport roczny podsumowujący działania rozwojowe i humanitarne w 2022 roku. Tymczasem na wspomnianej stronie internetowej (https://www.gov.pl/web/polskapomoc/raporty-roczne2, dostęp: 29.11.2022) brakuje m.in. raportów 2020, 2021 (zwykle były one publikowane we wrześniu kolejnego roku, nie ma również wyników badań „Polacy o pomocy rozwojowej”), co skłania ku sugestii, by zaległości te nadrobić lub/i w planie 2023 dodać informację na temat sposobu weryfikacji aktualizacji witryny.</p> <p>Pomoc stypendialna i koszty kształcenia stanowią znaczącą część polskiej pomocy dwustronnej. Jeśli planowane jest opracowanie narzędzia do analizy efektów wsparcia prowadzonego w tej formie, należy do uwzględnić w planie 2023. Częściowo takie badania są już prowadzone, m.in. poprzez system monitorowania losów absolwentów szkół wyższych, ale może warto rozpatrzyć kompleksowe rozwiązanie do zbadania stanu rzeczy.</p>		<p>Jeżeli chodzi o kwestie informowania na stronie internetowej, planowana jest publikacja połączonego raportu dotyczącego dwóch pandemicznych lat 2020-2021 do końca 2022 r. Badania opinii publicznej planowane na 2022 r. są w trakcie realizacji i będą przeprowadzone do 15 grudnia 2022 r., publikacja ich wyników jest przewidziana do końca br. (termin realizacji badania podobny jak w 2019 r.)</p> <p>Pomoc stypendialna i koszty kształcenia – uwaga odrzucona.</p> <p>W 2023 r. planowany jest przegląd rezultatów i uzgodnienie zakresu kontynuacji programów stypendialnych współfinansowanych ze środków rozwojowych będących w dyspozycji MSZ we współpracy z m.in. MEiN i Narodową Agencją Wymiany Akademickiej. Działania te wynikają z harmonogramu realizacji tych programów (3 letnie) i</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>nie wymagają dodatkowego opisu w Planie na 2023 r. Z kolei działania i narzędzia związane z umiędzynarodowieniem szkolnictwa wyższego w Polsce są rozwijane zgodnie z kompetencjami – w pierwszej kolejności przez uczelnie i nadzorujące je resorty. Ważnym narzędziem w tym procesie jest system Pol-on (nadzorowany m.in. przez MEiN), za pośrednictwem którego uczelnie raportują dane nt. studentów. Ponadto, działania uczelni w zakresie utrzymania kontaktów z absolwentami i śledzenia ich dalszych losów są stopniowo rozwijane m.in. przy wsparciu NAWA, zgodnie z zadaniami statutowymi tej agencji. Powyższe przykłady działań dotyczą ogółu studentów w Polsce i są finansowane z innych źródeł niż środki rozwojowe. Jednocześnie planowany przegląd programów stypendialnych w 2023 r. powinien dać okazję do omówienia możliwości dalszych działań w zakresie</p>
--	--	--	--	--	---

					ewaluacji pomocy stypendialnej i kosztów kształcenia.
27	MRiRW	Uwaga ogólna	Zważywszy że Projekt Planu uwzględnia zapisy dotyczące wsparcia dla zrównoważonego rozwoju miast („Równe szanse –zrównoważone miasta” CZR 11) proponujemy rozważenie uzupełnienia go o wsparcie dla obszarów wiejskich w krajach beneficjentach. Takie wsparcie mogłoby dotyczyć: poprawy jakości życia mieszkańców, rewitalizacji obszarów wiejskich, modernizacji usług komunalnych na tych obszarach. Byłoby to uzasadnione biorąc pod uwagę kryzys żywnościowy i zwiększone wysiłki społeczności międzynarodowej dot. transformacji systemów żywnościowych (proces Szczytu Systemów Żywnościowych ONZ 2021).		Uwaga uwzględniona. Rozszerzenie działań w ramach CZR11 dla Mołdawii i Ukrainy: Równe szanse – zrównoważone miasta (CZR 11): a) wsparcie procesów opracowania i wdrażania polityk, programów i instrumentów w zakresie odbudowy, modernizacji i zrównoważonego rozwoju miast; b) wsparcie korzystnych ekonomicznie, społecznie i środowiskowo połączeń pomiędzy obszarami miejskimi, podmiejskimi i wiejskimi poprzez wzmocnienie krajowego i regionalnego planowania rozwoju. Działania służące osiągnięciu rezultatu a) będą realizowane za pośrednictwem

					<p>organów administracji rządowej oraz w konkursie „Polska pomoc rozwojowa 2023” za pośrednictwem jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych, natomiast działania służące osiągnięciu rezultatu b) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej.</p>
28	Stowarzyszenie Leczymy z Misją	Część pierwsza, I., B 5)	<p>Z uwagi na coraz większy udział chorób nowotworowych wśród przyczyn zgonów w krajach rozwijających się istotne jest wzmocnienie profilaktyki przeciwnowotworowej i zwiększenie dostępności leczenia wczesnych stadiów chorób nowotworowych. Kwestia ta jest szczególnie istotna w przypadku nowotworów łatwych do leczenia w przypadku wczesnego wykrycia, jak np. rak piersi, rak szyjki macicy, rak jelita grubego. Zasadne wydaje się rozwijanie projektów zwiększających dostępność badań przesiewowych, dostosowując je do lokalnych możliwości, np. w świetle nowych wytycznych dla krajów rozwijających się przy braku możliwości mammografii zalecane jest przesiewowe</p>		<p>Uwaga odrzucona.</p> <p>Priorytet 5a daje już w tej chwili możliwość realizacji działań w obszarze profilaktyki przeciwnowotworowej.</p>

			badanie usg piersi, a umożliwienie zastosowania krioterapii w gabinetach wykonujących badania szyjki macicy pozwala na natychmiastowe leczenie mniej zaawansowanych zmian. W związku z powyższym wnoszę o dołączenie podpunktu dotyczącego profilaktyki chorób nowotworowych w Cz. 1.B.5.		
29	MKiŚ	Wstęp (str.4)	Dopisek: „degradacja środowiska naturalnego”.	W 2022 roku rosyjska agresja wobec Ukrainy wywołała bezprecedensowy kryzys migracyjny i rozwojowy. Spowodowane zniszczenia infrastruktury, degradacja środowiska naturalnego oraz utrata potencjału ludzkiego i gospodarczego stanowią istotne zagrożenie dla przyszłości kraju, dlatego w 2023 r. Polska nadal będzie udzielać pomocy humanitarnej Ukrainie. Jednocześnie priorytetem polskiej pomocy rozwojowej będzie jej odbudowa oraz wsparcie ukraińskich instytucji i społeczeństwa w odpowiedzi na konflikt. Projekty realizowane w ramach Polskiej pomocy w miarę możliwości będą nakierowane na łagodzenie i przeciwdziałanie skutkom rosyjskiej agresji wobec Ukrainy w państwach partnerskich.	Uwaga uwzględniona.

30	MKiŚ	Część pierwsza, I, A – Ukraina	<p>Przedmiotowa uwaga MKiŚ odnosząca się do kwestii wsparcia Ukrainy w usuwaniu wpływu skutków działań zbrojnych w Ukrainie na służby ochrony środowiska, w tym dot. degradacji środowiska naturalnego na str. 4 - wynika z deklaracji ministerialnej Konwencji Karpackiej, przyjętej w dniu 22 listopada br. w Rzeszowie, w której przedstawiciele Stron konwencji wyrazili wolę pomocy Ukrainie w możliwych środkach potrzebnych do zaradzenia ekologicznym skutkom bezpośrednich i pośrednich skutków wojny na Ukrainie dla Karpat, w szczególności w odniesieniu do środowiska naturalnego i służb ochrony przyrody. W przypadku Polski działania takie mogłyby być realizowane w ramach współpracy rozwojowej.</p> <p>W załączeniu przekazujemy ww. deklarację ministerialną.</p>	<p>a) wsparcie administracji publicznej na wszystkich szczeblach w zakresie zapewnienia skutecznego zarządzania środowiskiem oraz w zakresie adaptacji do zmian klimatu, w tym w dostosowaniu przepisów wewnętrznych do norm Unii Europejskiej, uwzględniające w szczególności odbudowę potencjału tych instytucji ze strat poniesionych w wyniku agresji militarnej Federacji Rosyjskiej;</p>	Uwaga uwzględniona.
31	MKiŚ	IV. Edukacja globalna	<p>MKiŚ proponuje uzupełnienie spójne z zapisami Wieloletniego programu współpracy rozwojowej na lata 2021–2030".</p> <p>W opinii MKiŚ należy, obok inicjatyw na rzecz wysokiej jakości edukacji w krajach rozwijających, zwiększyć obecność edukacji klimatycznej obok edukacji globalnej, na wszystkich szczeblach edukacji formalnej.</p> <p>Aspekt klimatyczny powinien zostać uznany za jeden z priorytetowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wzmacniać obecność tematyki edukacji globalnej, w tym edukacji klimatycznej w programach edukacyjnych na wszystkich szczeblach edukacji formalnej we współpracy z Ministerstwem Edukacji i 	<p>Uwaga odrzucona.</p> <p>Edukacja klimatyczna jest częścią edukacji globalnej. Uświadamianie odbiorców na temat istnienia współzależności globalnych oraz problemów państw uboższych, wpływa na zmianę postaw i nawyków w kierunku prowadzenia bardziej ekologicznego i</p>

			<p>kierunków działań. Szkoła jako instytucja powinna dawać przykład proklimatycznych i proekologicznych zachowań. Dlatego należy promować edukację klimatyczną, jako jeden z aspektów edukacji globalnej w środowisku szkolnym i akademickim a także wzmocnić zachęty do włączania się społeczności szkolnej w działania na rzecz klimatu.</p>	<p>Nauki oraz jednostkami mu podległymi.</p>	<p>zrównoważonego stylu życia. W związku z tym nie ma potrzeby priorytetowego traktowania kwestii klimatycznych w ramach działań edukacji globalnej prowadzonych przez MSZ.</p>
32	MKiŚ	Załącznik III	<p>Zgodnie ze wskazanym w projekcie Planu materiałem źródłowym „Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDG) i zadania Agendy 2030”: https://sdg.gov.pl/assets/pdf/pl/Zadania_globalne_pl.pdf (w ślad za ang. By 2030, reduce the adverse per capita environmental impact of cities, including by paying special attention to air quality and municipal and other waste management).</p>	<p>11.6 Do 2030 roku zmniejszyć wskaźnik per capita niekorzystnego oddziaływania miast na środowisko, zwracając szczególną uwagę na jakość powietrza oraz gospodarkę odpadami komunalnymi i innymi ~~zanieczyszczeniami~~ rodzajami odpadów.</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Poprawiono „zanieczyszczenia” na „rodzaje odpadów” oraz numerację w zakresie wskaźników dotyczących priorytetu „zrównoważone miasta”.</p>
33	MFiPR	pkt 3 i 4	<p>Dodanie w pkt 3 Planu 2023 pojęć z zapisów z Planu 2022, który odnosiły się m.in. do działań realizowanych przez MFiPR, a których kontynuacja nastąpi w 2023 roku</p> <p>1. Równe szanse – przedsiębiorczość (CZR 8):</p> <p>a) wsparcie przedsiębiorczości oraz odbudowy i rozwoju przedsiębiorstw wśród osób poszkodowanych w wyniku konfliktu zbrojnego;</p>		<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>1. Równe szanse – przedsiębiorczość (CZR 8):</p> <p>a) wsparcie przedsiębiorczości oraz odbudowy i rozwoju przedsiębiorstw wśród osób poszkodowanych w wyniku konfliktu zbrojnego;</p>

			<p>b) wsparcie regionalnych i lokalnych strategii rozwojowych skierowanych na zrównoważony wzrost gospodarczy;</p> <p>c) wsparcie rozwoju przedsiębiorczości, m.in. poprzez transfer technologii i wiedzy służących innowacyjności gospodarczej.</p> <p>Działania służące osiągnięciu ww. rezultatu będą realizowane we współpracy z biurem UNDP na Ukrainie oraz za pośrednictwem organów administracji rządowej.</p> <p>2. Równe szanse – zrównoważone miasta (CZR 11): wsparcie procesów opracowania i wdrażania polityk, programów i instrumentów w zakresie odbudowy, modernizacji i zrównoważonego rozwoju miast i terytoriów.</p>		<p>b) wsparcie regionalnych i lokalnych strategii rozwojowych skierowanych na zrównoważony wzrost gospodarczy;</p> <p>c) wsparcie rozwoju przedsiębiorczości, m.in. poprzez transfer technologii i wiedzy służących innowacyjności gospodarczej.</p> <p>Działania służące osiągnięciu rezultatu a) będą realizowane we współpracy z biurem UNDP na Ukrainie. Działania służące osiągnięciu rezultatów b) i c) będą realizowane za pośrednictwem organów administracji rządowej.</p> <p>2. Równe szanse – zrównoważone miasta (CZR 11): wsparcie procesów opracowania i wdrażania polityk, programów i instrumentów w zakresie odbudowy, modernizacji i zrównoważonego rozwoju miast i terytoriów;</p>
34	MFiPR	Działania na rzecz klimatu	Działania na rzecz makroregionu Karpat Priorytetami Strategii Karpackiej są: Konkurencyjne, Spójne i Zielone Karpaty.		Uwaga odrzucona.

			Współpraca dotyczyć będzie budowania zdolności instytucjonalnych, w tym sieci miast, ochronie i wykorzystaniu walorów naturalnych, budowie zrównoważonej turystyki, budowy systemu wczesnego ostrzegania klęskami żywiołowymi, rozwijanie zielonych przemysłów, wykorzystywanie OZE i innych. W ramach działań przewidziana jest organizacja spotkań z udziałem ekspertów m.in. z Mołdawii i Ukrainy.		Zbyt szczegółowe sformułowanie działań w miejscu poświęconym na priorytety horyzontalne.
35	MF – uwaga przekazana podczas XXIII posiedzenia Rady Programowej Współpracy Rozwojowej	część trzecia pt. „Udział Polski w realizacji polityki rozwojowej Unii Europejskiej”	Uzupełnienie Planu o informację nt. udziału Polski w unijnym instrumencie „pomoc makrofinansowa” na rzecz Ukrainy	D. Udział Polski w finansowaniu instrumentu wsparcia dla Ukrainy na 2023 r. (MFA+) Polska będzie uczestniczyć w instrumencie wsparcia finansowego dla Ukrainy na cały 2023 r. w formie preferencyjnych pożyczek, udzielanych w ramach unijnego instrumentu pomocy makrofinansowej (MFA+). Nowy instrument MFA+ na 2023 r., który ma wynieść do 18 mld EUR, w długoterminowych pożyczkach dla Ukrainy na preferencyjnych warunkach, z okresem karencji spłaty kapitału wynoszącego 10 lat (czyli spłata kapitału od 2033 r.), ma pokryć część luki finansowej Ukrainy	Uwaga uwzględniona.

				<p>szacowanej na 3-5 mld EUR miesięcznie. UE ma sfinansować miesięczny koszt w kwocie 1,5 mld EUR, a pozostałą część USA oraz inni partnerzy międzynarodowi. Środki mają być przeznaczone na finansowanie najpilniejszych potrzeb, odbudowę infrastruktury krytycznej oraz mają stanowić wstępne wsparcie na rzecz odbudowy powojennej, w tym integrację Ukrainy z UE.</p> <p>W 2022 r. Unia Europejska, w ramach unijnego instrumentu pomocy makrofinansowej, udzieliła Ukrainie preferencyjnych pożyczek. Łącznie było to 7,2 mld EUR w trzech wnioskach: 1,2 mld EUR (środki wypłacone w marcu/kwietniu), 1 mld EUR (środki wypłacone w sierpniu) oraz 5 mld EUR (środki wypłacone w październiku, listopadzie i w grudniu).</p> <p>Pierwszy wniosek był gwarantowany przez budżet UE, a odsetki finansuje Ukraina. W przypadku drugiego i trzeciego wniosku gwarancja jest dzielona na budżet UE (9% pożyczonej</p>	
--	--	--	--	---	--

				kwoty) oraz państwa członkowskie (61% gwarantowanej kwoty). Oznacza to że Polska zagwarantowała spłatę pożyczki w kwocie 138,3 mln EUR. Odsetki pokrywa budżet UE. W przypadku niewywiązywania się przez Ukrainę ze spłaty pożyczki obciążenie to przechodzi na budżet UE oraz państwa członkowskie.	
36	MF – uwaga przekazana podczas XXIII posiedzenia Rady Programowej Współpracy Rozwojowej	Uwaga ogólna	Wprowadzenie do Planu współpracy rozwojowej w 2023 roku informację o celach działaniach Centrum Solidarności Podatkowej.	Ważnym obszarem współpracy będzie temat zwiększania zasobów budżetowych państw rozwijających się poprzez dochody podatkowe. Program Solidarności Podatkowej to inicjatywa polegająca na wsparciu krajów rozwijających się w budowaniu efektywnych systemów podatkowych. Program oferuje specjalistyczne warsztaty, szkolenia i wizyty studyjne prowadzone przez polskich ekspertów i praktyków. Tematyka szkoleń obejmuje zagadnienia związane z uszczelnianiem i cyfryzacją systemu podatkowego.	Uwaga uwzględniona. Zapis wprowadzono w części pierwszej, XI – dodany pkt H.